

VALSTYBINĖ LIETUVIŲ KALBOS KOMISIJA

2018 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2019-03-30

Vilnius

I SKYRIUS STRATEGINIO VEIKLOS PLANO ĮGYVENDINIMAS

PIRMASIS SKIRSNIS KONTEKSTO (APLINKOS) ANALIZĖ

Valstybinės lietuvių kalbos komisijos (toliau – Kalbos komisija) veiklai ir strateginio veiklos plano įgyvendinimui neigiamą poveikį daro iki šiol nepriimtas Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos konstitucinis įstatymas. 1995 metais priimtas Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymas reglamentuoja lietuvių kalbos vartojimą daugelyje viešojo gyvenimo sričių, tačiau nemažai įstatymo nuostatų nebeatitinka dabarties realijų (tobulintina kalbos tvarkybos sistema, tvarkytinas kai kurių kalbos vartojimo sričių reglamentavimas ir kt.).

ANTRASIS SKIRSNIS STRATEGINIŲ TIKSLŲ ĮGYVENDINIMAS

1 strateginis tikslas – užtikrinti lietuvių kalbos, kaip valstybinės, statusą, jos funkcionavimą ir sklaidą visose viešojo gyvenimo srityse

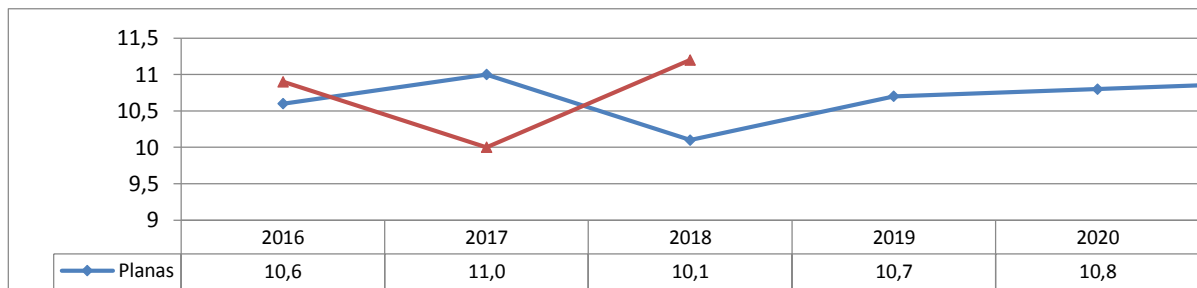
1 lentelė. Strateginį tikslą įgyvendinančios programos ir atitinkamų metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme patvirtintų asignavimų panaudojimas

Programos kodas	Programos pavadinimas	Asignavimų panaudojimas (tūkst. Eur)			
		Patvirtintas asignavimų planas	Patikslintas asignavimų planas*	Faktiškai panaudota asignavimų	Panaudota asignavimų nuo asignavimų, nurodytų patikslintame plane, dalis (proc.)**
1	2	3	4	5	6
01 005	Teisinė ir administracinė valstybinės kalbos priežiūra	428,0	436,0	436,0	100
<i>Iš jų ES ir kita tarptautinė finansinė parama</i>					

* Jeigu patikslintame plane asignavimai didėja ar mažėja daugiau nei 5 proc., lyginant su asignavimais, nurodytais patvirtintame plane, to priežastys trumpai paaiškinamos po lentele. Paaiškinimai pateikiami dėl patikslintų asignavimų programos lygiu.

** Jeigu asignavimų panaudojimo procento nuokrypiai viršija 10 proc., jie ir jų priežastys trumpai paaiškinami po lentele.

1 grafikas. Visuomenės poreikius tenkinančio valstybinės kalbos funkcionavimo ir kalbinės informacijos sklaidos kitimas, proc.

Efekto kriterijaus reikšmė nustatoma pagal trijų rezultato vertinimo kriterijų reikšmes. Efekto kriterijaus 2018 m. planuotos ir pasiektos reikšmių skirtumą lėmė vieno iš rezultato kriterijų reikšmės įgyvendinimas daugiau nei 100 proc., t. y. pasiektas didesnis, nei metų pradžioje buvo numatyta, bendrojo lavinimo dalykų vadovėlių, gavusių iš karto kalbos taisyklingumo žymą, procentas (planuota 80 proc., įvykdyta 100 proc.). Vadovėliai iš karto gavę taisyklingumo žymą 2014–2016 m. sudarė daugiau nei 87 proc., 2017 m. – tik 76 proc. Įvertinus šio rezultato kriterijaus kitimo tendencijas, tikėtasi, kad 2018 m. bus pasiektas 80 proc. rodiklis.

Pastarųjų trejų metų efekto kriterijaus pasiekimo reikšmių kitimo tendencijos laikytinos teigiamomis. Pateiktas grafikas rodo gana tikslų kriterijaus reikšmių planavimo ir įvykdymo santykį (skirtumas sudaro apie 10 proc.).

Programai vykdyti skirtos lėšos panaudotos pagal paskirtį – Kalbos komisijos vadovybės ir sekretoriato, kuris rengia nutarimų ir rekomendacijų projektus, kitą Kalbos komisijos ir pakomisių posėdžiuose svarstomą medžiagą, atlieka kalbos programų koordinavimo ir administravimo darbus, administruoja Lietuvos Respublikos terminų banko informacinę ir organizacinę sistemą, tvarko Kalbos konsultacijų banką, konsultuoja visuomenę įvairiais kalbos klausimais, rūpinasi kalbinės informacijos sklaida, veiklai užtikrinti.

Įgyvendindama strateginį tikslą, Kalbos komisija 2018 m. pirmenybę teikė valstybinės kalbos statuso stiprinimui, kalbos politikos dokumentų rengimui. 2018 m. parengtas ir Lietuvos Respublikos Seimui pateiktas Valstybinės kalbos politikos 2018–2022 metų gairių projektas. Lietuvos Respublikos Seimas 2018 m. birželio 27 d. nutarimu Nr. XIII-1318 priėmė Valstybinės kalbos politikos 2018–2022 metų gaires, pavedė Kalbos komisijai sudaryti tarpinstitucinę darbo grupę ir parengti Valstybinės kalbos politikos 2018–2022 metų gairių įgyvendinimo priemonių planą. Priemonių plano projektas ketvirtą ketvirtį pateiktas Kultūros ministerijai.

2018 m. Seimui, Vyriausybei, ministerijoms ir kitoms institucijoms teikta siūlymų ir išvadų dėl kalbos politikos, Valstybinės kalbos įstatymo įgyvendinimo, teisės aktų kalbos ir terminijos. Apylinkės teismams pateikta 31 išvada dėl asmenvardžių, kuriuose yra nelietuviškų raidžių, rašymo su užsieniečiais santuoką sudariusių asmenų santuokos liudijimuose, tokių asmenų vaikų gimimo liudijimuose ir pasuose.

Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. liepos 7 d. nutarimą Nr. 998 „Dėl Europos Sąjungos teisės aktų projektų terminų lietuvių kalba derinimo“ koordinuotas Europos Sąjungos institucijų terminologų pateiktų teisės aktų projektų terminų lietuvių kalba derinimas su Lietuvos valstybės institucijomis vieno langelio principu. 2018 m. pabaigoje iš Europos Komisijos ir Europos Parlamento terminologų buvo gauta 17 žuvininkystės, energetikos, ryšių ir informacinių technologijų, užimtumo sričių terminų terminologinių užklausų.

Per metus parengta ir raštu pateikta apie 270 ekspertinių išvadų dėl asmenvardžių, vietovardžių, įstaigų pavadinimų, žodžių, junginių taisyklingumo, žodžių ir sakinių prasmės aiškinimo, terminų vartojimo ir kt. 2018 m. surengti 83 ekspertų pakomisių posėdžiai, 8 Kalbos komisijos posėdžiai ir 10 Kalbos programų koordinavimo tarybos posėdžių. Priimti 8 nutarimai ir 16 norminamųjų rekomendacinio pobūdžio protokolinių nutarimų.

Naujais duomenimis pildytos kalbinių duomenų bazės. 2018 m. Kalbos konsultacijų bankas papildytas 420 naujų įrašų, suredaguota, atnaujinta 2500 įrašų, apie 5700 įrašų koreguotos nuorodos (saitai). Per metus Lietuvos Respublikos terminų banke paskelbti 1069 aprobuoti teisės aktuose ar kituose dokumentuose vartojami ar teikiami vartoti terminų straipsniai (170 terminų straipsnių rinkinių), taip pat 1 teiktinas ir 1 neteiktinas teisės aktuose vartotas terminas. Be teisės aktų terminų, 2018 m. į LRTB įtrauktas 1061 teiktinas biologijos nomenklatūros lietuviškas pavadinimas, rekomenduojamas Kalbos komisijos protokolinais nutarimais: 390 varliagyvių pavadinimų, 431 grybų ir kerpių pavadinimas, 240 vabalų pavadinimų.

Tapusi LRTB valdytoja ir tvarkytoja Kalbos komisija siekia užtikrinti kuo efektyvesnį ir patogesnį šios informacinės sistemos veikimą ir naudojimąsi ja, todėl 2018 m. pradėti Lietuvos Respublikos terminų banko informacinės sistemos atnaujinimo, tinkamumo naudotojams užtikrinimo ir duomenų perkėlimo darbai.

2018 m. visuomenė konsultuota aktualiais kalbos vartosenos klausimais – suteikta 39 000 kalbos konsultacijų, iš jų internetu 12 336, telefonu apie 26 600. VĮ Registrų centrui per specialią elektroninę sistemą suteikta 22 100 konsultacijų dėl juridinių asmenų pavadinimų atitikties lietuvių bendrinės kalbos normoms (Kalbos komisijos konsultantai VĮ Registrų centrui teikia konsultacijas dėl juridinių asmenų pavadinimų atitikties lietuvių bendrinės kalbos normoms nuo 2013 m. gegužės 1 d., Lietuvos Respublikos Vyriausybei 2012 m. gruodžio 5 d. nutarimu Nr. 1452 patvirtinus Juridinių asmenų registro nuostatų pakeitimus).

Laiku įvertinti gauti bendrojo lavinimo dalykų ir profesinio mokymo(si) vadovėliai, suorganizuoti Vadovėlių pakomisės posėdžiai, parengti raštai vadovėlių rankraščius pateikusioms leidykloms. Siekiant kelti vadovėlių rankraščius redaguojančių redaktorių kvalifikaciją ir užtikrinti teikiamų vertinti rankraščių kalbinę kokybę kasmet rengiami seminarai, kuriuose analizuojami problemiški kalbos vartosenos atvejai, teikiamos konsultacijos ir kt.

2018 m. daug dėmesio skirta lietuvių kalbos prestižo ir sklaidos stiprinimui. Kalbos komisijos iniciatyva vasario 16 – kovo 11 d. surengtos trečiosios Lietuvių kalbos dienos. Daugumoje savivaldybių, Lietuvos aukštųjų mokyklų, muziejų, 19 užsienio valstybių lietuvių bendruomenių įvyko apie 3000 renginių. Kalbos komisijos vadovybė ir sekretoriato darbuotojai 2018 m. dalyvavo aukštųjų mokyklų, bibliotekų, muziejų ir kt. institucijų surengtuose renginiuose, skaitė pranešimus, dalyvavo diskusijose ir pan. Vasario 28 d. Lietuvos mokslų akademijos salėje įteikti Kalbos komisijos apdovanojimai už reikšmingus darbus lietuviškos terminijos kūrimo, mokslo kalbos puoselėjimo ir visuomenės kalbinio švietimo srityse. Kovo 14 d. Taikomosios dailės ir dizaino muziejuje suorganizuotas baigiamasis Lietuvių kalbos dienų renginys. Apdovanoti aktyviausi Lietuvių kalbos dienų organizatoriai ir dalyviai.

Iš didesnių renginių minėtini du. Balandžio 18 d. Kalbos komisijos kartu su Lietuvos Respublikos kultūros ministerija ir Valstybine kalbos inspekcija surengta konferencija-diskusija „Lietuvių kalbos apsauga: mitai ir tikrovė“. Konferencijoje aptarta kalbos norminimo realybė ir mitai, užsienio valstybių praktika, kalbos vartotojų nuostatos. Lapkričio 19 d. kartu su Lietuvos Respublikos Seimo Lituanistikos tradicijų ir paveldo įprasminimo komisija Seime surengta konferencija „Atkurtam valstybinės lietuvių kalbos statusui – 30“.

Atlikti darbai skirti visuomenės kalbiniam švietimui ir ugdymui – kalbos normų ir kalbinės informacijos sklaidai (neišskirtina konkreti tikslinė grupė).

2 strateginis tikslas – užtikrinti lietuvių kalbos, kaip valstybinės, statusą, jos funkcionavimą ir sklaidą visose viešojo gyvenimo srityse

2 lentelė. Strateginį tikslą įgyvendinančios programos ir atitinkamų metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme patvirtintų asignavimų panaudojimas

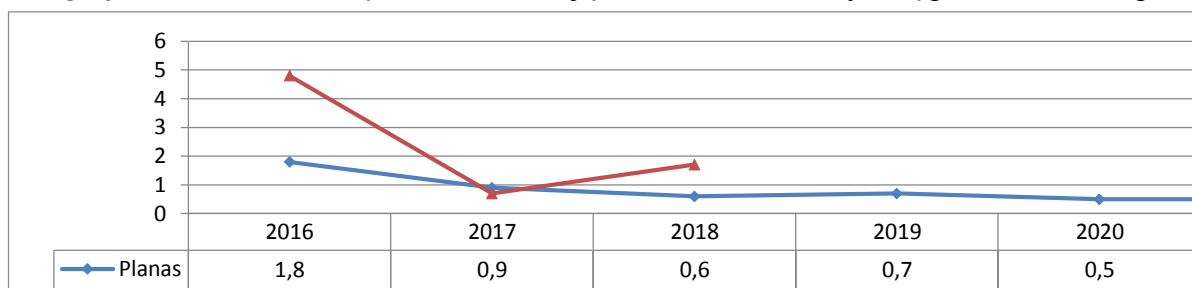
Programos kodas	Programos pavadinimas	Asignavimų panaudojimas (tūkst. Eur)			
		Patvirtintas asignavimų planas	Patikslintas asignavimų planas*	Faktiškai panaudota asignavimų	Panaudota asignavimų nuo asignavimų, nurodytų patikslintame plane, dalis (proc.)**
1	2	3	4	5	6
02 010	Valstybinės kalbos vartojimo, norminimo ir sklaidos programa	285,0	285,0	285,0	100
<i>Iš jų ES ir kita tarptautinė finansinė parama</i>					
02 001	Lietuvių bendrinės kalbos, tarmių ir kitų kalbos atmainų funkcionavimo ir kaitos tyrimų 2010–2020 metų programa	154,0	146,0	146,0	100
<i>Iš jų ES ir kita tarptautinė finansinė parama</i>					

* Jeigu patikslintame plane asignavimai didėja ar mažėja daugiau nei 5 proc., lyginant su asignavimais, nurodytais patvirtintame plane, to priežastys trumpai paaiškinamos po lentele. Paaiškinimai pateikiami dėl patikslintų asignavimų programos lygiu.

** Jeigu asignavimų panaudojimo procento nuokrypiai viršija 10 proc., jie ir jų priežastys trumpai paaiškinami po lentele.

Lietuvių bendrinės kalbos, tarmių ir kitų kalbos atmainų funkcionavimo ir kaitos tyrimų 2010–2020 metų programos sąmata tikslinta du kartus. 2018 m. rugsėjo 26 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 972 į programą „Teisinė ir administracinė valstybinės kalbos priežiūra“ perkelti 3,0 tūkst. Eur Kalbos komisijos narių ir ekspertų, atvykstančių į posėdžius iš Šiaulių, Kauno ir Klaipėdos miestų, kelionės išlaidoms apmokėti ir Sekretoriato darbuotojų komandiruotėms. 2018 m. lapkričio 14 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1121 į programą „Teisinė ir administracinė valstybinės kalbos priežiūra“ perkelti 5,0 tūkst. Eur Kalbos komisijos komunaliniams ir kt. mokesčiams apmokėti (III ketvirtį padidėjo elektros sąnaudos dėl intensyvesnio patalpų kondicionavimo).

1 grafikas. Kalbos normų ir rekomendacijų sklaidos ir kalbos tyrimų plėtros kitimas, proc.

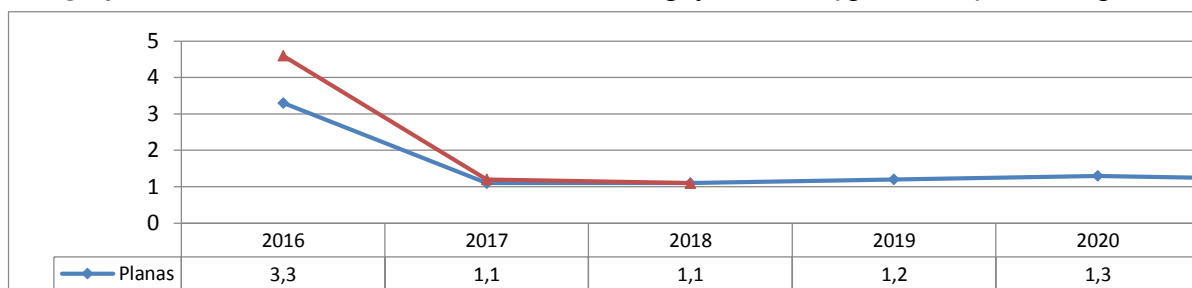

Efektų kriterijaus reikšmė nustatoma pagal dviejų rezultatų kriterijų reikšmes. Efektų kriterijaus planuotų ir pasiektų reikšmių skirtumą lemė vieno iš rezultato kriterijų reikšmės įgyvendinimas daugiau nei 100 proc. Taikomųjų lietuvių kalbos mokslo, bendrinės lietuvių kalbos vartosenos ir kalbos vartotojų nuostatų tyrimų rezultatų sklaidos ir lietuvių kalbos terminijos plėtros santykinio kitimo kriterijaus pasiekta didesnė reikšmė, nei planuota (planuota 3,1 proc., pasiekta 11,3 proc.). Atsižvelgiant į 2017 m. rezultatus planuota, kad vartotojams aktualių terminų straipsnių bus parengta 7300, iš viso parengta 8950. Nustatant kriterijaus reikšmę neįvertinta, kad aukštųjų mokyklų vadovėlių autoriai gali pateikti daugiau terminų straipsnių nei buvo numatyta. Priemonėms, pagal kurias skaičiuojamas efekto kriterijaus reikšmės pasiekimas, skirtos lėšos panaudotos pagal paskirtį planuotiems darbams atlikti.

2019–2021 m. planuojamos mažesnės kriterijaus reikšmės nei pasiektos 2016–2018 m. rodo kriterijaus reikšmių mažėjimo tendencijas. Tai iš dalies lemia prioriteto teikimas visuomenės kalbiniam švietimui ir ugdymui, kurių įgyvendinimas vertinamas pagal 2 ir 3 grafike pateiktus efekto kriterijus.

Kalbos komisijos vadovybė ir sekretoriato darbuotojai tiesiogiai Valstybinės kalbos vartojimo, norminimo ir sklaidos programos priemonių nevykdo. Programos vykdytojai yra mokslo ir studijų institucijos, viešosios ir kitos įstaigos. Kalbos komisijos Programų skyrius laiku atliko programos koordinavimo ir administravimo darbus.

2 grafikas. Visuomenės kalbiniam švietimui ir ugdymui skirtų priemonių kitimas, proc.

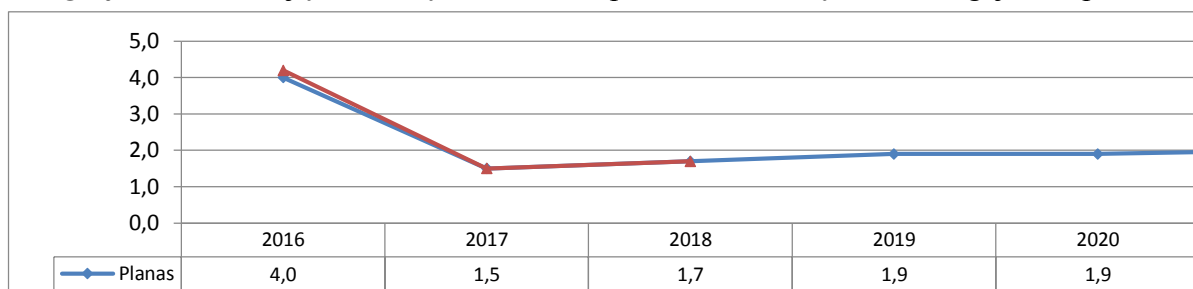

Planuota efekto kriterijaus reikšmė pasiekta. Pateiktas grafikas rodo gana tikslų 2018 m. kriterijaus reikšmės planavimo ir įvykdymo santykį. Nors 2018 m. pasiekta reikšmė

yra mažesnė nei 2016–2017 m., vertinamo efekto kriterijaus reikšmių kitimo tendencijos laikytinos teigiamomis. 2019–2021 m. planuojamas tolygus reikšmės didėjimas. 2018 m. mažesnę kriterijaus reikšmę nei 2016–2017 m. pasiektas lėmė mažesnės vykdomų darbų apimtys ir didėjantys projektų vykdytojų atlyginimai.

Kalbos komisijos vadovybė ir sekretoriato darbuotojai tiesiogiai Valstybinės kalbos vartojimo, norminimo ir sklaidos programos priemonių nevykdo. Programos vykdytojai yra mokslo ir studijų institucijos, viešosios ir kitos įstaigos. Kalbos komisijos Programų skyrius laiku atliko programos koordinavimo ir administravimo darbus. Priemonėms, pagal kurias skaičiuojamas efekto kriterijaus reikšmės pasiekimas, skirtos lėšos panaudotos pagal paskirtį planuotiems darbams atlikti.

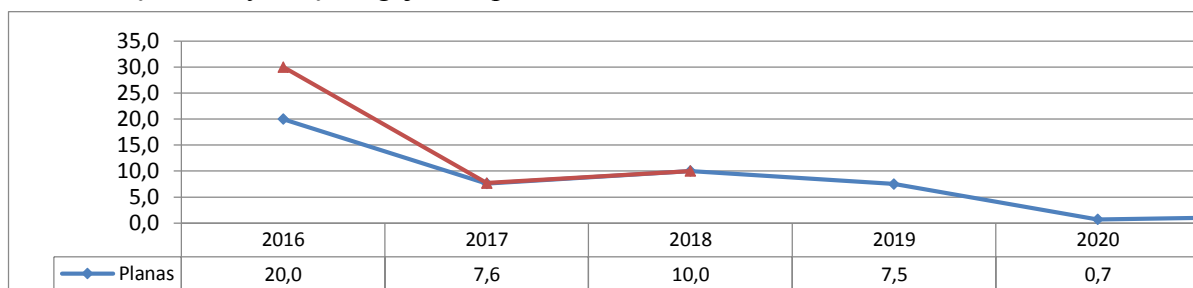
3 grafikas. Vartotojų užklausų Lietuvos Respublikos terminų banke daugėjimas, proc.

Planuota efekto kriterijaus reikšmė pasiekta. Pateiktas grafikas rodo tikslų 2018 m. kriterijaus reikšmės planavimo ir įvykdymo santykį. Dėl Lietuvos Respublikos terminų banko informacinės sistemos atnaujinimo, tinkamumo naudotojams užtikrinimo ir duomenų perkėlimo darbų 2017–2018 m. jis nebuvo pildomas išleistų terminų žodynų duomenimis. Tai iš dalies lėmė mažesnę kriterijaus pasiekimo reikšmę. Nors 2017–2018 m. pasiekta reikšmė yra mažesnė nei 2016 m., vertinamo efekto kriterijaus reikšmių kitimo tendencijos laikytinos teigiamomis. 2019–2021 m. planuojamas tolygus reikšmės didėjimas. Kriterijaus reikšmės didėjimas sietinas su 2018 m. atliktais Lietuvos Respublikos terminų banko informacinės sistemos modernizavimo darbais ir numatytu jo pildymu išleistų terminų žodynų ir terminų standartų duomenimis.

Kalbos komisijos vadovybė ir sekretoriato darbuotojai tiesiogiai Valstybinės kalbos vartojimo, norminimo ir sklaidos programos priemonių nevykdo. Programos vykdytojai yra mokslo ir studijų institucijos, viešosios ir kitos įstaigos. Kalbos komisijos Programų skyrius laiku atliko programos koordinavimo ir administravimo darbus. Priemonėms, pagal kurias skaičiuojamas efekto kriterijaus reikšmės pasiekimas, skirtos lėšos panaudotos pagal paskirtį planuotiems darbams atlikti.

4 grafikas. Kalbos raidos prognozavimui būtinų bendrinės kalbos, tarmių ir kitų kalbos atmainų kaitos tyrimų daugėjimas, proc.

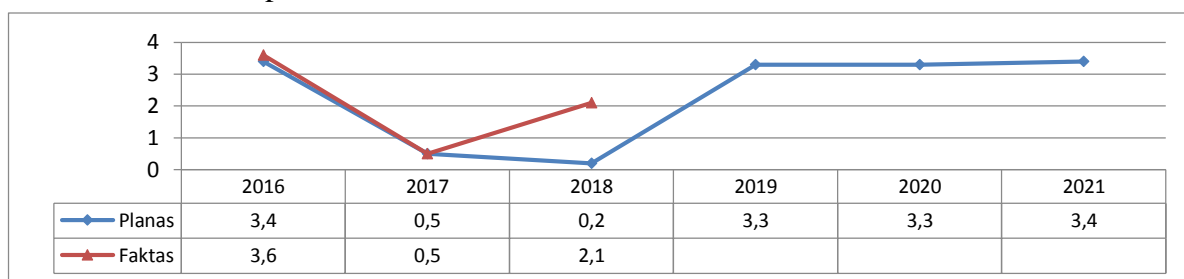

Planuota efekto kriterijaus reikšmė pasiekta. Pateiktas grafikas rodo gana tikslų 2018 m. kriterijaus reikšmės planavimo ir įvykdymo santykį. Nors 2018 m. pasiekta reikšmė yra

didesnė nei 2017 m., 2019–2021 m. numatytos mažesnės reikšmės, vertinamo efekto kriterijaus reikšmės kitimo tendencijos laikytinos teigiamomis.

Kalbos komisijos vadovybė ir sekretoriato darbuotojai tiesiogiai Valstybinės kalbos vartojimo, norminimo ir sklaidos programos priemonių nevykdo. Programos vykdytojai yra mokslo ir studijų institucijos, viešosios ir kitos įstaigos. Kalbos komisijos Programų skyrius laiku atliko programos koordinavimo ir administravimo darbus. Priemonėms, pagal kurias skaičiuojamas efekto kriterijaus reikšmės pasiekimas, skirtos lėšos panaudotos pagal paskirtį planuotiems darbams atlikti.

5 grafikas. Bendrinės kalbos, tarmių ir kitų kalbos atmainų kaitos tyrimų rezultatų sklaidos kitimas, proc.

Efekto kriterijaus reikšmė nustatoma pagal trijų rezultato vertinimo kriterijų reikšmes. Efekto kriterijaus 2018 m. planuotos ir pasiektos reikšmių skirtumą lėmė vieno iš rezultato kriterijų reikšmės įgyvendinimas daugiau nei 100 proc., t. y. sukaupta daugiau nei planuota tarmių (šnektų) duomenų (planuota 300 vnt., surinkta 1587 vnt.). Pateiktas grafikas rodo teigiamas 2019–2021 m. vertinamo efekto kriterijaus reikšmės kitimo tendencijas.

Kalbos komisijos vadovybė ir sekretoriato darbuotojai tiesiogiai Valstybinės kalbos vartojimo, norminimo ir sklaidos programos priemonių nevykdo. Programos vykdytojai yra mokslo ir studijų institucijos, viešosios ir kitos įstaigos. Kalbos komisijos Programų skyrius laiku atliko programos koordinavimo ir administravimo darbus. Priemonėms, pagal kurias skaičiuojamas efekto kriterijaus reikšmės pasiekimas, skirtos lėšos panaudotos pagal paskirtį planuotiems darbams atlikti.

Įgyvendindama strateginį tikslą, Kalbos komisija 2018 m. pirmenybę teikė valstybinės kalbos funkcionalumo viešajame gyvenime skatinimui, efektyviam visuomenės kalbiniam švietimui ir ugdymui, lietuviškos terminijos kūrimui ir tvarkybai, mokslo kalbos tyrimo rezultatų sklaidai ir rekomendacijų teikimui, dabartinės kalbos ir jos atmainų padėties tyrimams, kalbos raidos procesų vertinimui ir kalbos tvarkybos planavimui.

Iš Valstybinės kalbos vartojimo, norminimo ir sklaidos programos lėšų 2018 m. Lietuvių kalbos institute baigtas vykdyti akademinėi bendruomenei aktualus lituanistikos mokslinių tyrimų projektas „Jurgio Ambraziejaus Pabrėžos „Taisliaus augyminio“ kalba“. Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje terminologiniu ir terminografiniu požiūriu baigtas redaguoti „Muzikos žodyno“ rankraštis. 2018 m., bendradarbiaujant su autoriais, pradėti rengti 6 Kauno technologijos universiteto leidyklos išleistų vadovėlių terminų straipsnių rinkiniai. Kalbos komisijai teigiamai įvertinus rinkiniai bus skelbiami Lietuvos Respublikos terminų banke.

2018 m. 12 aukštųjų mokyklų suorganizuota 12 bendrinės lietuvių kalbos įgūdžių tobulinimo seminarų aukštųjų mokyklų dėstytojams ir doktorantams, mokslo žurnalų, vadovėlių ir kitų priemonių rengėjams. Surengti 2 seminarai mokslo žurnalų, vadovėlių ir kitų priemonių redaktoriams ir vertėjams.

2018 m. toliau remtas specialybės kalbos dėstymas aukštosiose mokyklose, kalbos konsultacijų teikimas baigiamųjų bakalauro ir magistro darbų rengėjams, valstybinės kalbos kursai kitakalbiams Lietuvos gyventojams. Taip pat remtas Visagino visuomeninės televizijos „Russkaja volna“ kiekvienos darbo dienos žinių santraukos lietuvių kalba rengimas ir žurnalo

„Gimtoji kalba“ teminių puslapių „Lietuvių kalbos normos ir jų sklaida“ rengimas ir publikavimas. Paremta 6 Lietuvių kalbos instituto ir 3 Vilniaus universiteto lituanistinių knygų leidyba. Aukštųjų universitetinių mokyklų, apskričių, valstybinės reikšmės ir savivaldybių viešosioms bibliotekoms nupirkti 328 lituanistiniai leidiniai.

Iš Lietuvių bendrinės kalbos, tarmių ir kitų kalbos atmainų funkcionavimo ir kaitos tyrimų 2011–2020 metų programos remti tyrimai, padėsiantys tiksliau įvertinti dabartinės kalbos ir jos atmainų padėtį, numatyti kalbos raidos procesus ir planuoti kalbos tvarkybą.

2018 m. baigti vykdyti 2 dabartinės kalbos, bendrinės kalbos ir kitų kalbos atmainų sąveikos ir kaitos tyrimų moksliniai projektai. Lietuvos edukologijos universitete (dab. Vytauto Didžiojo universiteto Švietimo akademijoje) baigtas vykdyti bendrinės kalbos normintojams, tyrėjams ir vartotojams skirtas projektas „Kalbos redaktorių požiūrio į naujųjų skolinių bei jų atitikmenų vartojimą ir jo sąsajas su norminimu tyrimas“. Vilniaus universitete įvykdytas ne tik akademinėi bendruomenei, bet ir plačiajai visuomenei aktualus projektas „Kalba. Tauta. Valstybė (konceptų pagal kognityvinės definicijos metodą analizė)“.

Lietuvių kalbos institute parengti 3 tarmių leidiniai (su kompaktinėmis plokštelėmis). Paremta serijos „Lietuvių kalbos tarmės mokyklai“ leidinio (su kompaktine plokštele) „Rytų aukštaičiai širvintiškiai“ (sud. Ž. Markevičienė, A. Markevičius, V. Markevičius) leidyba.

2018 m. aukštųjų universitetinių mokyklų, apskričių, valstybinės reikšmės ir savivaldybių viešosioms bibliotekoms nupirkti 50 lituanistinių leidinių.

Atlikti darbai pirmiausia skirti šių tikslinių grupių – akademinės bendruomenės, įvairių leidinių vertėjų ir redaktorių, teisės aktų kūrėjų, suaugusių kitakalbių – poreikiams tenkinti.

Kalbos komisijos pirmininkas

Audrys Antanaitis